

ba brati *obaru*j (v = u, y = j), ki predstavljaja še nereducirano obliko poznejšega *obaraj*, *obara*, *obarj*o, ipd. Pri geslu *umeti* (vmeti) je prišlo do mešanja z glagolom *imeti* (ne po Stabéjevi krivdi), ker lat. *tenere* (razumeti, znati) pomeni največkrat *imeti*, *držati* (nem. *halten*).

Pisni različici *ker* in *kir* sta ločeni v dve gesli, čeprav so zveze, kot npr. *ker težku sope* in *kir dolgu terpi* ali *ker zvezde gleda* in *kir mošne reže* popolnoma identične. Da ni bilo mogoče vztrajati pri doslednem knjiženju vsega besedja, kažejo tudi primeri pisave z -er-, ki je sicer spremenjena v -r- v primerih, ki so še živi v današnjem knjižnem jeziku (verh : vrh); tako so npr. pisave z -er- v geslih: *feriolgati* nam. *fríol-*

gati, *ferderbati* nam. *irderbati*, *ferdaman* nam. *irdaman*, *ferboltar* nam. *irboltar*, ipd. Pri tem bi se pač ne smeli ozirati na nemški začetek *ver-*; tudi za besedo *umbhang* bi težko rekli, da je to knjižni zapis; je pa tudi vprašanje, ali je Meg. besedo sploh imel za našo, zato bi lahko stala tudi ob geslu *umang*.

J. Stabéj je s svojim Megiserjem, ki je zahteval veliko znanja, vztrajnosti, ljubezni in truda, približal današnjemu slovenskemu človeku in njegovi zavesti besede in z njimi čas pred štiristo leti; za raziskovalce slovenske jezikovne preteklosti pa bo Stabéjev Megiser pregleden in zanesljiv vir.

Franc Jakopin
Filozofska fakulteta v Ljubljani

Zapiski

Sodobna metodika pouka jezika

Ko je lani pričela izhajati Suvremena metodika nastave hrvatskega ili srpskega jezika, »časopisa za nastavu hrvatskog ili srpskog jezika, književne, scenske i filmske umjetnosti« kot je rečeno v podnaslovu revije, smo mnogi s skepso gledali na ta poskus, kako se bo revija s tako širokim profilom uveljavila v sorazmerno bogati literaturi, ki jo imajo na srbohrvaškem jezikovnem področju za te stroke. Skepsa je bila še večja, ko smo prebrali načrt uredništva v prvi številki. Načrtovali so stalne in občasne rubrike, posvečene zgodovini pouka materinščine, pogovorom z znanimi metodiki, metodičnim raziskavam, objavljali naj bi in pojasnjevali novosti in spremembe v učnih načrtih, sledili praksi z objavljanjem uspešnih primerov uresničevanja teoretičnih spoznanj, nudili bibliografije in filmografije in še marsikaj. Sedaj je pred nami prvi letnik, štiri številke, in lahko ugotavljamo, koliko je urednikoma, Dragutinu Rosandiću in Stjepku Težaku, uspelo uresničiti te načrte.

Lahko smo zadovoljni. Posamezne številke so bile ubrane tematsko: prva je posvečena obravnavi oseb v literarnem delu pri pouku, druga Vladimiru Nazoru ob njegovi stoletnici s poudarkom na obravnavi njegovih del v šoli. Tretja številka je posvečena vprašanju diskusije kot oblike izražanja in četrta televiziji in filmu pri pouku. Vsaka od navedenih tem je obdelana

najprej teoretično. S svojimi prispevki so poleg obeh glavnih urednikov sodelovali tudi drugi znani strokovnjaki kot so R. Matić, A. Peterlić, M. Šicel in M. Vrabec. Ti prispevki imajo povzetke v angleščini, nemščini ali francoščini. Sledijo primeri iz prakse, ki so jih napisali posamezni učitelji-praktiki, kar daje tem prispevkom še posebno privlačnost.

Vendar teme niso ovirale urednikov, da bi v posamezne številke ne vključevali tudi prispevkov, ki ne štejejo ozko k dani temi. Tako prva številka prinaša tudi članek o interpretaciji značajev oseb v filmu in o idejnosti pri interpretaciji literarnega besedila, druga nudi v celoti enega od pristopov k filmu Divjak Laszla Benedika, tretja razmišlja o različnih tipih radijskih oddaj in o njihovi uporabnosti pri pouku književnosti ter o tihem branju. Četrta številka poleg ostalega prinaša tudi prispevke o značajih v ljudskem pripovedništvu, o pomenu razlage pri interpretaciji literarnega dela ter o primerjalnemu pristopu romanu, ob Camusevem Tujcu in Kafkinem Procesu.

Od načrtovanih stalnih rubrik se je najboljše uveljavila bibliografija. Vsaka številka prinaša delno anotirano bibliografijo teme, ki ji je posvečena številka. Anotirani so naslovi, ki zadevajo metodiko pouka. Izjema je le tretja številka, kjer je bibliografija posvečena Bori Stankoviću ob sto-

letnici. V njej je navedena vsa literatura, ki je bila objavljena po vojni in po mnenju avtorja lahko koristi tako učiteljem kot učencem. Tudi sicer je poročanju o novih knjigah posvečeno veliko pozornosti. Ocenjena je vrsta novejših knjig s področja literarne teorije, metodike pouka in interpretacije besedil. Večina obravnava knjige domačih avtorjev, je pa nekaj poročil tudi o tujih knjigah in revijah.

Pozornost zasluži tudi rubrika Metodična terminologija, v kateri je S. Težak v nadaljevanjih obdelal nekaj pojmov, pri katerih tudi med strokovnjaki še ni popolne enotnosti, ki pa je za uspešno delo nujno potrebna. Razlaga pojme, kot so metodika,

metoda, ustvarjalno branje, nekatere metode pouka filmske umetnosti.

Revija je zanimiva tudi po sestavu svojih sodelavcev.

Urednikoma je uspelo okoli revije zbrati poleg vrste uglednih strokovnjakov tudi mnoge učitelje-praktike tako iz Zagreba kot iz drugih krajev, saj zasledimo imena sodelavcev, ki delujejo na Reki, v Banjaluki in Sarajevu pa tudi v Novem Sadu in Beogradu. To nedvomno prispeva h kakovosti revije. Sploh je revija upravičila svoj obstoj in je lep prispevek k razmahu metodike pouka materinščine.

Matej Rode
Gimnazija v Celju

Iz dela Slavističnega društva Slovenije

PRIJAVLJENI REFERATI ZA MEDNARODNI SLAVISTIČNI KONGRES

Za mednarodni slavistični kongres v Zagrebu (1978) so iz SR Slovenije napovedani naslednji referati:

Stefan Barbarič: Tipološka oznaka slovenskega romana v dvajsetletju 1866 do 1885

France Bernik: Roman Ivana Cankarja v luči impresionistične in simbolistične poetike

Marija Boršnik: Problem ustvarjalnega ritma v slovenski književnosti

Janez Dular: Poročani govor v slovenskem knjižnem jeziku

Alenka Glazer: Iz poetike slovenske moderne (Prvine ljudske poezije v poeziji slovenske moderne in njihova funkcija v njej)

Franc Jakopin: Struktura slovenskih priimkov v statistični osvetlitvi

Janko Jurančič: O priimkih pri Južnih Slovanih

Matjaž Kmecl: Partizanska spominska proza v slovenski literaturi

Jože Koruza: Razmerja med slovenskim ustnim, zapisanim in tiskanim slovstvom v starejših obdobjih

Janko Kos: Metodološka osnova komparativnega raziskovanja slovanskih literatur

Tine Logar: Soglasniški sistemi v slovenskih narečjih

Milko Matičetov: Slovansko in neslovansko v primerjalnem raziskovanju ljudskega pripovedništva

Janko Moder: Tolstoj v slovenskih prevodih

Martina Orožen: Adverbializacija odvisnikov v slovenskem knjižnem diahroničnem razvoju

Boris Paternu: Poetika slovenskega NOB pesništva (1941—1945)